

Suomen Akatemian kestävän kehityksen yhteiskuntasitoutumus

Sitoumuksen kuvaus

Suomen Akatemia on tieteellisen tutkimuksen keskeinen rahoittaja Suomessa ja aktiivinen toimija kansallisessa ja kansainvälisessä tiede- ja innovaatiopolitiikassa. Suomen Akatemia ottaa huomioon kestävän kehityksen ja vastuullisuuden periaatteet ja edistää niiden toteutumista tutkimusrahoituksessaan.

Tutkimustieto on välttämätöntä kestävän kehityksen edistämiseksi ja tulevien sukupolvien ja luonnon hyvinvoinnin turvaamiseksi. Kestävän kehityksen yhteiskuntasitoumuksen tavoitteet kattavat laajasti elämän ja yhteiskunnan eri osa-alueita. Akatemia rahoittaa tutkimusta laaja-alaisesti kaikilla tieteenaloilla, ja se voi toiminnallaan edistää monipuolisesti myös kestävän kehityksen tavoitteiden toteutumista.

Suomen Akatemian sitoumuksen tavoitteena on lisätä ja syventää tutkijoiden, Akatemian ja sen sidosryhmien tietoisuutta kestävän kehityksen periaatteista ja korostaa periaatteiden merkitystä läpileikkaavasti tutkimuksessa ja tutkimusrahoituksessa. Sitoumuksen tavoitteena on myös tarkastella kestävän kehityksen ja vastuullisuuden näkökulmia aiempaa systemaattisemmin nivoen seurannan osaksi Akatemian toiminnan vuosikelloa. Akatemia haluaa vaikuttavuusviestinnällään nostaa esiin tutkimuksen merkityksen kestävän kehityksen edistäjänä ja vahvistajana. Samalla Akatemia vahvistaa yhteisökuvaansa vastuullisena kestävän kehityksen periaatteiden edistäjänä.

Tausta

Suomen Akatemia on tieteellisen tutkimuksen keskeinen rahoittaja Suomessa ja aktiivinen toimija kansallisessa ja kansainvälisessä tiede- ja innovaatiopolitiikassa. Suomen Akatemia ottaa huomioon kestävän kehityksen ja vastuullisuuden periaatteet ja edistää niiden toteutumista tutkimusrahoituksessaan. Akatemia kohottaa vertaisarvioidulla kilpailullisella tutkimusrahoituksellaan ja tiedepoliittisella toiminnallaan tutkimuksen laatua ja vaikuttavuutta sekä tukee vahvasti tieteen uudistumista. Akatemia toimii asiantuntijana kotimaisissa ja kansainvälisissä tiedepoliittisissa kysymyksissä sekä kerää ja analysoi tiedettä ja tieteen tekemistä koskevaa aineistoa.

SUOMEN AKATEMIA

Suomen Akatemia laati ensimmäisen tutkimusrahoitustoimintaan kohdistuneen yhteiskuntasitoumuksensa vuonna 2015. Tällöin sitoumus kohdentui akatemiaohjelmien teemojen valintaan. Myöhemmin vuonna 2018 Akatemia laajensi yhteiskuntasitoumuksensa koskemaan kaikkea rahoitustoimintaansa. Akatemian vuoden 2018 sitoumuksen tavoitteet eivät ole vanhentuneita ja sitoumuksessa listatut toimenpiteet ovat edelleen ajankohtaisia. Vuonna 2022 tehtävässä sitoumuksessa kestävän kehityksen ja vastuullisuuden teemoja ja niiden toteutumista käsitellään aiempaa perusteellisemmin ja systemaattisemmin. Oleellista sitoumuksessa on, että Akatemia edellyttää kestävän kehityksen periaatteiden huomioimista rahoittamisissa hankkeissa. Lisäksi Akatemia tarkastelee tutkimusrahoitustoiminnan ja Akatemian hallintoviraston kestävää kehitystä edistäviä toimia yhtenä kokonaisuutena.

Akatemia edellyttää rahoittamiaan tutkijoita ja tutkimushankkeita noudattamaan vastuullisen tieteen periaatteita, joihin kuuluvat mm. tutkimuseettiset kysymykset, tasa-arvo ja yhdenvertaisuus, tieteen avoimuus ja kestävän kehityksen tavoitteet. Tavoitteena on tätä kautta parantaa tutkimuksen laatua ja vaikuttavuutta. Akatemia jatkaa vastuullisen tieteen toimintaedellytysten tukemista.

Osana vastuullisen tieteen toimintaansa Akatemia edellyttää rahoittamiaan tutkimushankkeita kuvaamaan, miten hanke voi edistää yhtä tai useampaa Suomen kestävän kehityksen kahdeksasta tavoitteesta: yhdenvertaiset mahdollisuudet hyvinvointiin; vaikuttavien ihmisten yhteiskunta; työtä kestävästi; kestävät yhdyskunnat ja paikallisyhteisöt; hiilineutraali yhteiskunta; resurssiviisas talous; luonnon kantokykyä kunnioittavat elämäntavat ja luontoa kunnioittava päätöksenteko.

Tavoitteet

Suomen Akatemian kestävän kehityksen sitoumuksen tavoitteena on lisätä tutkijoiden, Akatemian ja sen sidosryhmien tietoisuutta kestävän kehityksen periaatteista ja korostaa niiden merkitystä tutkimuksessa ja tutkimusrahoituksessa. Sitoumuksen tavoitteena on myös tarkastella kestävän kehityksen ja vastuullisuuden näkökulmia aiempaa systemaattisemmin nivoen toteutumisen seurannan osaksi Akatemian toiminnan vuosikelloa.

Sitoumuksen tavoitteena on myös vaikuttavuusviestinnällä tuoda esille tutkimuksen merkitys kestävän kehityksen edistäjänä ja vahvistaa Akatemian yhteisökuvaa vastuullisena kestävän kehityksen periaatteiden edistäjänä.

Koska Suomen Akatemia rahoittaa kaikkia tieteenaloja, tutkimusrahoituksen sitoumus kohdentuu laajasti Suomen kestävän kehityksen yhteiskuntasitoumuksen kahdeksaan tavoitteeseen.

Toimenpiteet

1. Tutkimusrahoitus

Suomen Akatemia rahoittaa vastuullisesti korkealaatuista, vaikuttavaa ja uudistuvaa tutkimusta. Akatemia edellyttää rahoittamissaan hankkeissa kestävän kehityksen tavoitteiden huomioimista osana vastuullista tiedettä. Tutkijat sisällyttävät kestävän kehityksen tavoitteet osaksi tutkimussuunnitelmaansa. Akatemia aikoo aiempaa systemaattisemmin seurata tai mitata kestävän kehityksen tavoitteiden asettamista tai toteutumista rahoittamissaan hankkeissa. Tämän sitoumuksen toimenpiteitä ovat:

- Akatemia ottaa kestävän kehityksen tavoitteet huomioon tutkimusrahoitusprosessinsa kaikissa vaiheissa sekä uuden sähköisen tutkimusrahoitus-järjestelmän kehittämistyössä.
- Akatemia pyrkii integroimaan kestävän kehityksen tavoitteiden toteuttamisen seurannan osaksi rahoittamiensa tutkimushankkeiden tutkimusraportteja.
- Akatemia arvioi ja seuraa mitä muilta pohjoismaisilta rahoittajaorganisaatioilta voidaan oppia ja miten tutkimusrahoituksen kestävän kehityksen seuranta ja mittaaminen niissä kehittyi.
- Akatemia kehittää tiedonkeruuta ja seurantaa kokeilujen avulla. Akatemia selvittää, millaista tietoa rahoitetuista tutkimushankkeista voisi kerätä ja millaisia mittareita käyttää kestävän kehityksen ja vastuullisuuden toteutumisen systemaattisessa seurannassa.

2. Vaikuttavuusviestintä

Akatemia viestii aikaisempaa systemaattisemmin kestävän kehityksen merkityksestä ja sen toteutumisesta toiminnassaan. Tämä voi tarkoittaa esimerkiksi tutkimusrahoitushakemuksista ja tutkimusraporteista kerätyn tiedon koostamista. Myös Akatemian toimintakertomuksessa raportoidaan säännönmukaisesti kestävän kehityksen ja vastuullisuuden huomioimisesta toiminnassa. Lisäksi Suomen Akatemian yhteisökuva vahvistetaan vastuullisena toimijana ja kestävän kehityksen tavoitteiden huomioimisen edelläkävijänä.

Aikataulu

Toimenpiteiden kesto 3,5 vuotta 2.6.2022–31.12.2025.

Uutta sitoumuksessa

Aikaisempaa systemaattisempi kestävä kehityksen tavoitteiden tarkastelu.

Vaikuttavuusviestinnän nivominen osaksi tutkimusrahoitustoimintaa. Mittareiden kehittäminen kestävä kehityksen tavoitteiden seuraamista varten.